

OUW

ongen mensch, sport
rij etc.

onderstaande „Stet
D. Kraan te houden

ich door de nieuwen
voort, dat zijn in-
smelijke vorming van

in dit verband door

de natuurlijke taal

ig over den mensch
of meer tweeslachtig

onische ontplooiing

r.

ook in de jeugdher-
mann de geestelijke
bergen humanistische

trekken, en daarmee
vernieuwing in onze

k saambrengen van
de nationaliteit en
e hopen te brengen.

umanistische opzet
oedkoop nachtlugie

an het gezin bevoor-

t juist is, dat jonge
reizen maken.

kunnen, om enkele
e levens- en bewe-

nent van de jeugd-
verbiest, voor hun
komen, en ander-
er opdraagt om voor
ler er bij te bepalen
toeten zijn.

in de padvindere-
n Sir Robert Baden
me der padvinderij

den mensch;

ordé, verkenninge-

eweging van onzen

sport is veranderd;
gezonde ontplooiing
treedt;

een heidensch doel

tuiging leeft, dat
zer kan wezen van

raining een veel te
opvoeding van ons

ities overwinnen al
als zij de voetbal

cht zal ten laatste
stie of wij in onze
en lichaam en ziel
wel min of meer

onze lezers zullen
hun geheel door

gen, partijen"!!...
i wel??

eidsche Kerkbode
meer schijnen te
keraden nog niet
kkers van de ge-
elen in de tucht;
artijen of bewegin-
ben. Zoo ongeveer
maal duidelijk is

kt, dat de tucht
over partijen

ing niet veel ik
kerkelijke Tucht

de zaak? Hierom:
in „mindere“ ver-
niet over politieke

partijen etc. „de tucht“ kan laten gaan, heeft men groot
gelijk; maar de „meerdere“ vergaderin-
gen kunnen dat evenmin;

b. indien men bedoelt: de kerkeraden mogen iemand
niet „zomaar“ censureren, „alleen maar“ om het „en-
kele“ feit „zonder meer“, dat hij lid is van deze of gene
partij, heeft men groot gelijk. Maar — dat blijft zóó,
ook al heeft een generale synode het
allerscherpste vonnis geveld over zulk
een partij; men kan dus ook daarna den regel weer
tot in het eindeloze repeteeren;

c. indien men bedoelt: een bepaalde partij of beweging
is niet gemakkelijk te beoordeelen, kan men gelijk
hebben, als men zegt: laat ons eerst eens in synode
samenkomen om erover te praten (hoewel 'dan nog
weer een zaak van rapporteurs wordt...). Maar dat b.v.
de N.S.B. onchristelijk is, dat is wel zeer gemakkelijk
te beoordeelen. Daar behoeft heusch geen
synode voor saam te komen. We zijn in de
kerk door den Heere God niet in zó'n armoedig donker-
hute geplaatst, dat de kerken drie jaar moeten zwijgen,
als de kerkleden in 'n ommezientje durven spreken en
manifesteeren.

Het gegeven advies lijkt me dus niet voorzichtig.
Dat zou nog niet erg zijn, indien het maar niet praktisch
daarop neer kwam, dat men voorloopig die N.S.B.-ers
maar ongemoeid laten moest. En dat acht ik zeer ge-
vaarlijk. Want dat zou hierop neer komen, dat de
tucht niet over partijen gaat, doch de
tuchteloosheid wel. De goddeloosheid
behoeft zich dan maar te organiseeren,
om voor minstens drie jaar te kunnen
vrijbuiten op het erf der kerk.

Iedere kerkeraad of classis kan beslissen, dat de
N.S.B. met de belijdenis der kerk strijdt, en kan voorts
elk geval „op zichzelf bezien“. En desnoods kan een
classis of synode aantonen, dat er in een bepaald
tuchtgeval fouten gemaakt zijn (het recht van appél
blijft immers!). Maar drie jaren niets doen, omdat
'een „partij“ geldt, dat ware een dreigement
tegen de zonde, maar een pressie op de
organisatie van de zonde. Terecht schrijft
dan ook Ds Broekstra:

Nu komt, b.v. in 1934, zooals op onze classis, naar
aanleiding van een concreet geval, de vraag van een
der Kerken ter tafel, hoe te handelen met een lid der
gemeente, dat uitgesproken N.S.B.-er is. Dan moet
natuurlijk de classis deze zaak in ernstige overweging
nemen, om den betrokken kerkeraad te dienen met
advies. Zoo is dan ook in onze classis gebeurd. En
het resultaat is geweest, dat een commissie, ter dezer
zake benoemd, met bewijzen heeft overtuigd, daar en
daar is het beginsel der N.S.B. in strijd met de H.
Schrift en met de Formulieren van Eenigheid. De
classis heeft dit rapport aanvaard en dus bij name
genoemd, waarin de N.S.B. inzake onze confessie
foutief ging, zoodat geen onzeker geluid gegeven
behoeft te worden, waarom, indien onverhoopt een
lid zich niet liet overtuigen, met hem — al is het
met groote lankmoedigheid — gehandeld moest
worden.

Prof. Grosheide heeft opgemerkt, dat een lid het
recht heeft, goed te weten op grond waarvan met hem
gehandeld moest worden. Dat moet niet iets vaags
zijn, maar wel omschreven. Ik ben het daarmee geheel
eens en ik meen, dat onze classis tenminste in dit
spoor is gegaan.

Maar moest nu de classis hebben uitgesproken: wij
zijn van overtuiging, dat op grond van dit en van dat
een lid der Geref. Kerk niet tegelijk van de N.S.B.
lid kan zijn, omdat het een en het andere uitsluit, maar
kijk eens, Kerkeraad, ge moet wachten tot 1936 om
iets te doen? Eerst moet de Synode een generale uit-
spraak doen?

Even later:

In een concreet geval zal een classis zich hebben
te beraden en wanneer een statuut duidelijke taal
spreekt, dan mag een classis zich voor een concreet
geval niet incompetent verklaren.

De gevaren toch, die zich dan zouden vermeerderen,
zijn waarlijk niet denkbeeldig. Want onkruid heeft een
verbazend lastige eigenschap, n.l. dat het in den
regel een verbazend sterke groei-kracht vertoont.

„Beproeft de geesten of zij uit God zijn“, — dat is
geen gebod voor om de drie jaar.

Geheel in denzelfden geest schrijft Ds J. W. Siertsema
in het „Kerkblad“ van Haarlem:

Nu is het waar dat over het lidmaatschap van een
richting of beweging moeilijk geoordeeld kan worden
zonder zich een oordeel te vormen over de beginselen
en den grondslag, het optreden, de daden en de pro-
paganda van zulk een beweging, maar is dat een
voldoende grond om zulk een kwestie naar de meerdere
vergadering te verwijzen? Zelfs daar waar het gaat
om de tuchtloosheid der ambtsdragers, die een dwaal-
leer van bepaalde richting propageeren, wordt dit
recht en deze taak van den kerkeraad in onze K.O.
uitdrukkelijk gehandhaafd. En zou dit dan niet gelden
tegenover leden, die in gemeenschap met anderen
dwalen aanhangen of propageeren?

Even later:

Wel wordt door „De Heraut“ de Synode te Jeru-
salem genoemd, waar de kerken gemeenschappelijk
een besluit hebben genomen in een zaak, die allen
kerken aanging. Maar is dit een bewijs? Ten eerste
zou er over deze Synode als vergadering van „meer-
dere kerken“ nog wel iets te zeggen zijn, zij draagt
dan toch zeker een karakter zooals geen onzer Synodes
zou kan dragen en ten tweede ging het om een
zwaar ernstig bezwaar tegen de prediking van Paulus en
Harnabas, waarbij juist deze twee, tegen wie vooral de
bezwaren waren, als afgevaardigden naar Jeruzalem
werden gezonden.

Ook dit:

Wanneer de Synode te Leeuwarden in het jaar
1920 een uitspraak doet over het lidmaatschap van een
organisatie, die zich stelt op den grondslag van den
klassenstrijd, zou men daaruit dan kunnen afleiden,
dat vóór dat jaar nooit eenige kerkeraad daarover
een uitspraak mocht doen of heeft gedaan bij de
oefening van het ambtelijke toezicht?

Evenals het volgende:

Onze kerken hebben toch de Schrift, de belijdenis-
geschriften en confessionele uitspraken, waaraan ze
leer en leven harer leden hebben te toetsen en waarom
zou het lidmaatschap eenere vereniging daar buiten
vallen? Zou de tuchtloosheid dan soms jaren moeten
worden uitgesteld? Zou de kerkeraad, die verantwoor-
delijk is voor de tuchtloosheid, dit mogen doen?
En mocht er gevaar dreigen voor de rechtszekerheid
en met dat gevaar hebben we toch niet slechts hier,
maar bij elke tuchtloosheid te doen, is er dan niet het
recht van appél op de meerdere vergaderingen, dat
aan allen de grootste waarborg biedt? Zouden de
kerken b.v. bij het lidmaatschap van de Neo Malthu-
sianische beweging of van een goddeloosheid bond moe-
ten wachten op de uitspraak van een Synode?

Persdebat.

In „Geref. Kh.“ (Hoeksche Waard en IJselmonde)
schrijft Ds J. M. Spier:

Gelukkig zijn lang niet allen het met Prof. Kuyp-
ers. We beluisteren in de kerkelijke pers ook betere
geluiden.

Vervolgens citeert Ds Spier enkele der tegen Ds Sikk-
el of „De Heraut“ zich richtende organen, haalt ook met
instemming „De Reformatie“ aan, en merkt aan het
eind van zijn artikel op:

In dit verband schrijft Prof. Schilder ook, dat aan
de V.U. enkelen strijden tegen de synthese. Dit zijn
de Professoren Vollenhoven en Dooyeweerd. Ook de
onlangs opgerichte „Vereniging voor Calvinistische
Wijsbegeerte“ heeft in haar banier geschreven: tegen
de synthese. Maar deze laatste professoren en de
nauw met hen verbonden vereniging willen dezen
noodzakelijken strijd liever positief voeren dan
negatief, ze zoeken hun kracht meer in het the-
tisch verkondigen van de waarheid, dan in het
antithetisch afbreken van hetgeen met de waar-
heid in strijd is.

Is dit niet een weg, die nog uitnemender is?

Ds Spier, wiens vriendelijke opmerkingen ik met
blijdschap las, houde mij ten goede, dat ik van eenig
verschil in methode tusschen de door hem bedoelde
professoren en mij niets zie. Men behoeft maar de (inau-
gureele en andere) redevoeringen dezer collega's (gelijk
ook hun persartikelen, ook in „De Standaard“) in te
zien, om weer heel duidelijk te weten, dat ook zij onder
hun slagen éttelijke dagonen willen vergruizen. Ze heb-
ben er dan ook wel eens wat over moeten hooren van
de zijde van het „Algemeen Weekblad“. Evenals ik ver-
binden ze thetisch en antithetisch arbeid (sommigen
lezen of onthouden alleen den laatsten, maar dat
kan niemand anders dan zij zelf helpen). Ook de nieuwe
vereniging zal deze twee moeten samenvoegen.

Alleen maar thetisch werken? Ik verwerp die trou-
wens fictieve methode bewust. Hoe lang duurt het niet,
eer zulk (ondersteld) slechts-thetisch werk doordringt
tot het volk? Hoe lang niet, eer de fouten, die ook daarin
inslopen, ontkent en gecorrigeerd zijn (stel, dat 't zou
kunnen, als i e d e r dien regel volgde...?). De ervaring
leert, dat terwijl de ééne professor thetisch werk op
papier zet, de andere er al vast tegen in spreekt, de
derde zich van geen van deze dingen iets aantrekt.
Maar intusschen zit het volk met de kwesties in de
maag. Als men dat volk zou laten wachten, totdat de
(hypothetische) alleen-maar-thetische arbeid zou zijn
dóórge-dron-gen, dan is 't intusschen „onthloot“. Er zijn
jongere predikanten, die mij vóór mijn benoeming in
Kampen geschreven hebben: zonder uw Reformatie-werk
was ik al lang barthiaan geweest. Thans geven zij
thetisch (en antithetisch) werk, waarvoor zij anders
verloren of pas na zeer lange gedachten-omzwervingen
weer geschikt waren geweest.

Het zou er niet best hebben uit gezien, indien inzake
de inlijving van Barthianen in het Calvinistenleger
door mijzelf of anderen gezweven was, toen men na
jarenlange discussies binnen- en buitenkamers persé
dien kant op wilde, en bewust dien kant is uitgegaan...
Overigens deelt Dr W. A. van Es in „Leeuw. Kh.“
mede, dat ons blad een artikelenreeks begonnen is
over „moet dat nu zóó“ en schrijft dan:

dat we dan eindelijk nu eens te hooren krijgen, waar-
om het toch eigenlijk gaat, kan als een opluchting
werken.

We vreezen, dat de „opluchting“ niet lang zal werken,
want het is al éttelijke malen precies gezegd „waarom
het gaat“ in bepaalde gevallen, ook wel in antwoord
op vragen (!) van Dr v. Es. Maar daar is dan weer
overheen gepraat.

Verder treft ons deze reactie van Dr W. A. v. Es op
een opmerking van „De Wachter“ aan diens adres:

Ook wij zullen hier geen woord aan verspillen. Het
is „De Wachter“, die het schrijft.

Merkwaardig toch, dat Dr v. Es meent te kunnen
oordeelen over „den toon“ van polemieken... „Moet dat
nu zóó?“ Ik zeg: neen.

Met dit ééne zinnetje van Dr van Es wordt zóómaar
een heele staf van menschen op zij geworpen. En op
welken grond? Daarnaar onderzoekt niet meer, wie in
hetzelfde nummer van Dr van Es, hem lezende, con-
stateert, dat hij a. beweert, niet eens te weten, waarover
het nu toch eigenlijk loopt, en b. toch al wel weet, dat

de „motieven“, die in het spel zijn, lang niet zoo best
zijn als toen en toen...

O, het is vervelend, dit alles te herdrukken. Maar
het signaleeren van zulke zwakhedenmanifestaties, als
het jaar 1935 en dit nasleepje ervan heeft opgeleverd,
is misschien het eenige middel, om ons leven ervan te
genezen.

Dat het daarvoor tijd wordt, beseft Ds E. G. van
Teylingen („IJmuiden K.bode“):

't Lijkt me toe, dat de polemiek óver de polemiek
maar zoo snel mogelijk moest worden stopgezet, opdat
de krachten besteed worden aan de echte polemiek,
die in de levende kerk niet zwijgen kan en mag.

Even later:

Laten we toch niet vergeten, dat Prof. Schilder
niets liever zou zien, dan dat er niet over, doch
tegen hem werd gepolemiseerd. Daarvan getuigen
de artikelen van Dr O. Noordmans, die thans in „De
Reformatie“ gaan verschijnen.

Hij is een van de eersten geweest, die een diep-
gaande wetenschappelijk-theologische kritiek heeft ge-
leverd op Barth e.s. Zelf neemt hij op verschillende
punten van de dogmatiek een markant eigen stand-
punt in en schroomt niet z.i. zwakke plaatsen in ge-
ijekte beschouwingen bloot te leggen. En dan gaat 't om
zaken van 'tallerhoogste gewicht. Ik noem alleen
maar de vragen aangaande kerk en cultuur.

Men kan erover van meening verschillen of 't voor-
loopig nuttig en wenschelijk is deze zaken openlijk
en in populair vorm te behandelen. Maar in alle
bescheidenheid zou ik willen vragen: wordt het niet
eens tijd, dat er met Prof. Schilder gepolemiseerd
wordt en dan niet met die leelijke „polemieken in
't kwadraat“?

Ik geloof, dat we dan wat verder kwamen. En dat
er dan meer éénheid zou blijken te zijn, dan men thans
in verschillende kibbelarijen ontdekt.

Ik wil wel bekennen, dat ik op 't oogenblik de be-
gonnen polemiek tusschen Noordmans en Schilder
van het uiterste belang acht; belangrijker dan 't
meeste, dat er den laatsten tijd geschreven is.

Duidelijk wordt hier gezegd, dat de betere weg zou
zijn: ingaan op de kwesties. Dit heeft tot nu
toe niet één van de thans klagenden gedaan. En op
den duur gaat dan zó'n leventje vermoelen... met
name het krachtige deel van het volk, dat tenslotte
toch weer erbij wil wezen, als er geschiedenis gemaakt
wordt, en dus ook, als er op de vragen wordt ingegaan.
Dat het volk er bij moet zijn, m.i. heb ik dat reeds her-
haandelijk betoogd. Het is in strijd met de gedachte der
gemeenschap der heiligen, als men „academische“ kwes-
ties behandelt, als stonden die buiten het leven.

En de bloeiperioden van ons leven zijn steeds die
geweest, waarin het volk erbij gehaald werd, als een
vraag van waarheid of kerk besproken werd.

K. S.



GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:
Siegswoude: Cand. M. Hamming te Oostwolde W. K.
(Gr.).

Aangenomen naar:
Lemmer: L. W. Wessels te Abcoude.

Benoemd tot Hulprediker te:
Dedemsvaart: Cand. A. J. Radder te Hoogeveen.

Prof. Dr T. Hoekstra, †
In den ouderdom van 55 jaar is te Kampen overleden Prof.
Dr T. Hoekstra, hoogleraar aan de Theologische School.

Emeritaat Ds W. J. Baan.
De Classis Franeker der Geref. Kerken heeft thans aan
Ds W. J. Baan te Winsum wegens voortdurende onge-
steldheid cervol emeritaat verleend, met ingang van 1 Fe-
bruari a.s.

Kerkinstituering te Daarlerveen.
Ingevolge de opdracht van de Classis Ommen der Geref.
Kerken heeft de Kerk van Vroomshoop te Daarlerveen
een zelfstandige Geref. Kerk geïnstituëerd. Na den dienst
werden Zondag de ouderlingen en diakenen gekozen. De
nieuwe Kerk, waarvan de leden tot dusver tot de Kerk
van Vroomshoop behoorden, zal straks een ziental heb-
ben van 500. Het ziental van de Kerk van Vroomshoop
daalt daardoor tot 1300. Dezen zomer zullen kerk en pas-
torie van Daarlerveen reeds gereedkomen.

(„Rotterd.“)

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:
Amsterdam-Noord: Prof. G. Wisse te Apeldoorn.
Kornhorn: M. W. Nieuwenhuys te Franeker.

Bedankt voor:
Bussum-Naarden: A. H. Hilbers te Groningen.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:
Moercapele: M. Hofman te Krabbendijke.

Bedankt voor:
Goes: H. Ligtenberg te Lisse.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:
Benschop: P. Bouw te Melissant.
Hoogmade: Cand. J. H. Vrielink te Dalen.
Kootwijk: J. H. Koster te Montfoort.
Middelharnis: H. A. de Geus te De Bilt.

Aangenomen naar:
Oud-Gastel: Mr E. D. G. v. d. Horst te Heinenoord.

Bedankt voor:
Katwijk aan Zee: J. P. E. C. Eerhard te Hillegom.
Oosthem: P. Six Dijkstra te Tull en 't Waal.

Overleden:
J. Mees, em. pred. der N. H. Kerk te Lochem, 84 jaar.
H. J. Heijnes, em. pred. der N. H. Kerk te Landsmeer, 70 j.